

EU:n ”elpymisrahasto”

Tuomas Malinen (KTM, VTT)
GnS Economics
Helsingin yliopisto

10.11.2020

”Euroalueen vakaus- ja kasvusopimuksen piti asettaa rajat velkaantumiselle ja budjettivajeille. No bail out –periaatteen piti olla yksiselitteinen. EU:n budjettia ei pitänyt rahoittaa lainarahalla. Kävikö niin?”

- [Tasavallan Presidentti Sauli Niinistö, 25.8.2020](#)

"Hätärahoitusohjelma on enemmän poliittinen kuin taloudellinen. Siinä tärkeänä osana on tulojen uudelleenjako valtioiden välillä."

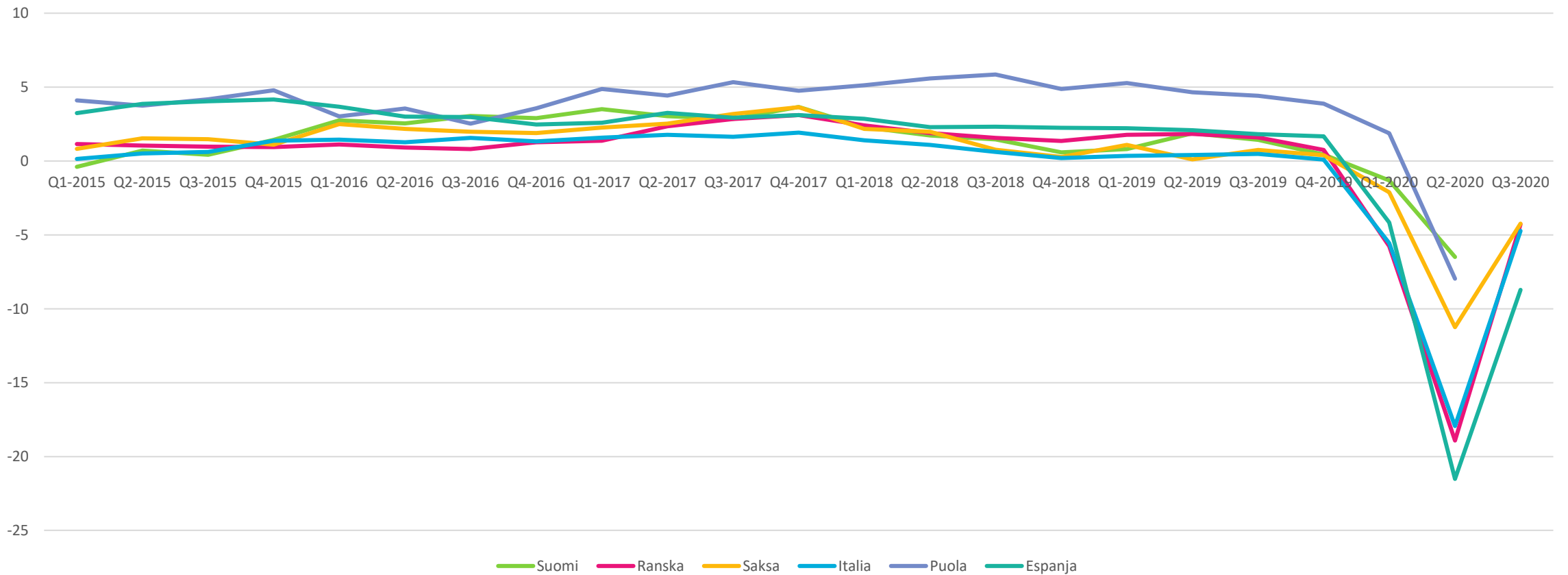
- [Professori Mikko Puhakka](#)

"En odottanut näkeväni Suomessa hallitusta, joka julkisesti kiistää perustuslakivaliokunnan kannan merkityksen."

- [Professori Päivi Leino-Sandberg](#)

BKT:n romahdus on ollut huima

BKT:n vuotuinen kvartaalimuutos (%)

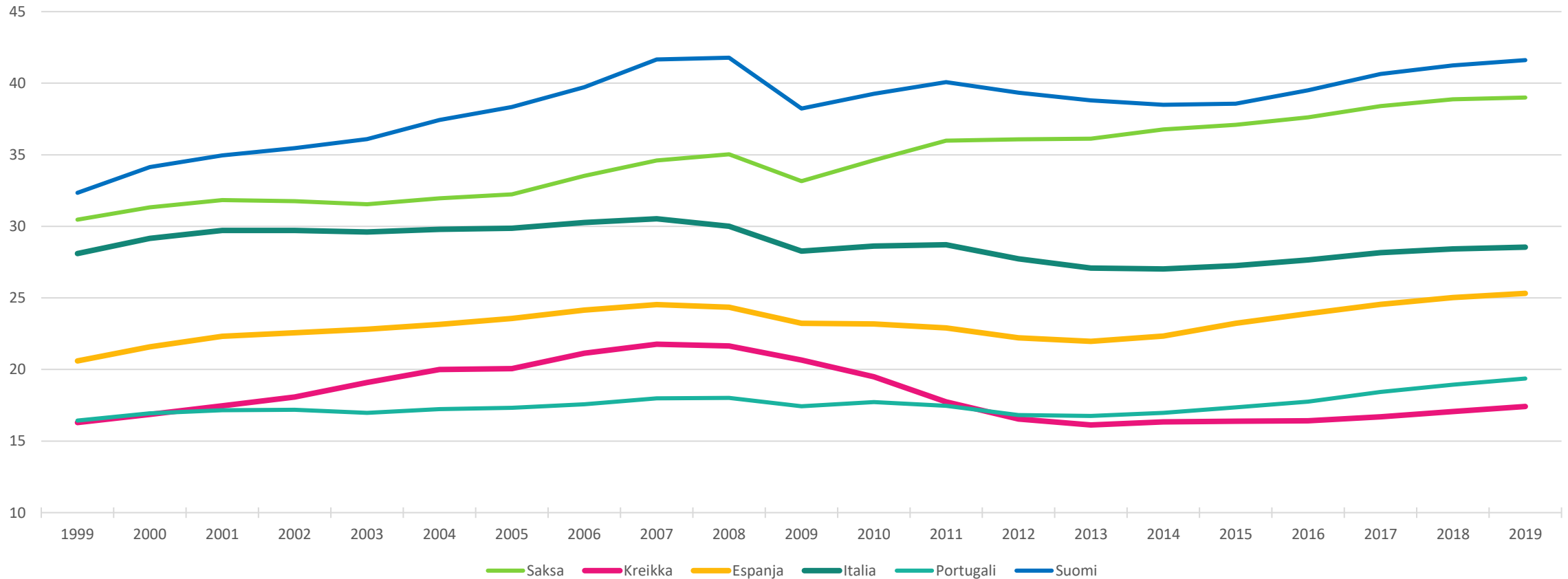

Rahasto

- » Rahaston suunniteltu (nykyinen) koko: 750 miljardia euroa.
- » Jako-osuudet
 - 360 miljardia lainoina
 - 390 miljardia avustuksina
- » 70% avustuksista jaetaan väestömäärän, asukasta kohden mitatun bruttokansantuotteen sekä vuosien 2015-2019 työttömyysasteen mukaan
- » Näiden perusteella suurimmat avustukset:
 - Italia: €85 mrd.
 - Espanja: €71 mrd.
 - Ranska: €51 mrd.
 - Puola: €23 mrd.
 - Kreikka: €16 mrd.
- » Tämän hetken tiedon mukaan loppujen 30% jakokriteereistä työttömyysaste korvautuu vuosien 2020 ja 2021 inflaatiokorjatun BKT:n pudotuksen mukaan.
- » Miksi näin outo jako?

Rahastosta maksetaan tulonsiirtoja euron ”häviäjille”

BKT asukasta kohti (1000 euroa)

EU:n velka

- » EU laskee liikkeelle velkaa (ensivaiheessa) 750 miljardia euroa.
 - Minkälaisia velkainstrumentteja EU käyttää, on vielä epäselvää.
- » EU:lle muodostuu rakenteellinen budjettialijäämä (kielletty SEUT:n artiklassa 310).
- » Suomi ja muut maat takaavat EU-velan, ja siten käytännössä EU:n budjettialijäämän.

- » 360 mrd. euron velan takaisinmaksu tapahtuu jäsenmaakohtaisesti
- » EU perii lainoista 1,15 prosentin korkoa. Joillekin maille, kuten Suomelle tämä tietää isoja lainatappioita (Suomi saa tällä hetkellä lainaa 30 vuodeksi 0,38 % korolla).
- » Takaisinmaksuaika alkaa (ilmeisesti) 2028 ja päättyy 2058.
- » Tästä syntyy Suomelle huomattava korkotappio.
 - Maksamme arviolta 8 miljardia ja ”saamme” noin 3 mrd. euro
- » 390 mrd. euron avustuksien takaisinmaksussa viitataan toistaiseksi vain ”EU:n uusiin resursseihin”.
- » Käytännössä nämä ovat uusia EU-tason veroehdotuksia.

Pelastaako rahasto vientimme, ja Euroopan talouskriisiltä?

Pelastakaa vientimme!

- » Kun elpymisrahasto esiteltiin, sitä myytiin suomalaisille ensiksi ajatuksella, että antamalla rahaa Italialle ja muille kriisimaille pelastamme vientimme.
- » Italian osuus Suomen viennistä on 3,6 %. Espanja ei mahdu 10 suurimman vientimaamme joukkoon.
- » Suurimmat vientimaamme ovat Saksa, Ruotsi ja Yhdysvallat.
- » Miksi hallituksemme ei lähetä naapurimaahamme ja Yhdysvaltoihin kiireesti avoimia shekkejä?!
- » Tietenkin sen takia, että koko ajatus vientimme pelastamisesta lähettämällä vientimaihin rahaa on täysin absurdi!
 - Suurin osa (tai kaikki) valtiolle annettavasta rahasta uppoaisi aivan joihin muihin kuluihin kuin ”viennin tukemiseen”.
- » Yritykset, eivät valtio, luovat vientimarkkinamme.

Velkaelvytys

- » Valtion harjoittaman velkaelvytyksen perusajatus on tukea kansantalouden kysyntää ja investointeja, kun ne taantumien tai talouskriisien seurauksena laskevat, julkista kysyntää lisäämällä.
- » Tässä niin kutsutussa Keynesiläisessä talousmallissa ajatuksena on, että valtio estää talouden pahimman taantumisen ottamalla velkaa ja kuluttamalla.
- » Kriittistä tässä mallissa on kuitenkin, kuinka voimakkaasti valtion velaksi tapahtuva kulutuksen lisääminen nopeuttaa talouskasvua.

Elpymisrahasto ei elvytä

- » Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) tutkimuksen mukaan korkeasti velkaantuneissa, ikääntyneissä talouksissa velkaelvytys voi aluksi jopa hidastaa talouskasvua.
 - Ikääntyneissä talouksissa eläkeläisten osuus on suurempi, minkä takia esim. yritysten lisääntynyt työvoiman tarve vaikuttaa palkkasummaan vähemmän.
 - Eläkeläisten kulutus on myös melko vakioista, koska tulot ovat vakaat.
- » Pidemmälläkin aikavälillä velkaelvytyksen vaikutus on ylivelkaantuneessa ja ikääntyneessä taloudessa (esim. Italia) huomattavasti alhaisempi kuin vähemmän velkaantuneessa ja nuoremmissa taloudessa (esim. Suomi).
- » Taloudellisen elvyttämisen kannalta ei ole mitään järkeä jakaa rahaa korkeamman tuottavuuskehityksen maista, kuten Suomesta, alhaisemman tuottavuuskehityksen maihin, kuten Italiaan.
- » EU:n rahastoa voisi verrata taloyhtiöön, jonka pitää korjata talo.
- » **Taloyhtiö ottaisi velkaa ja antaisi tehtävän yhtiön huonoimmille timpureille!**

Ehkäistäänkö talouskriisi?

- » EU:n bruttokansantuote oli 14 000 miljardia euroa vuonna 2019 (vs. rahaston 750 miljardia).
- » Euroopan pankkiviranomaisen johtaja, Jose Manuel Campa, totesi toukokuussa, että rahaston 500 miljardin tuolloin avustuksina jaettavaksi suunniteltu osa pitäisi käyttää kokonaisuudessaan Euroopan pankkien pääomittamiseen.
- » Pelkästään Italian pankkien pääomistustarpeeksi on arvioitu 300-400 miljardia euroa (nyt jo todnak enemmän).
- » Euroopassa muhii valtava pankkikriisi.

EU:n rahaston kokoluokka on aivan liian pieni estämään talouskriisin paheneminen Euroopassa!

RAHASTO ON ALKU

Kaikki maat saavat lainaa rahoitusmarkkinoilta

- » Jokainen EU:n jäsenmaa pystyy tällä hetkellä lainaamaan kansainvälisiltä rahoitusmarkkinoilta
 - Italian 10 –vuotisen lainan korko on tällä hetkellä noin 0,7 prosenttia.
 - Espanjan 10 –vuotisen lainan korko on noin 0,18 prosenttia.
- » Tämän lisäksi jäsenmaat pystyvät lainaamaan Euroopan vakausmekanismista (EVM) negatiivisella korolla.
- » EVM perustettiin 2012 nimenomaisesti lainaamaan rahaa talouskriisistä kärsiville maille.

EU:n rahastolle ei olekaan minkäänlaista taloudellista tarvetta tai pakottavaa syytä!

Rahasto vie meidät tulonsiirtounioniin...

- » Kun hallituksemme puhuu elpymisrahastosta, se ilmeisen tietoisesti unohtaa keskustella kahdesta asiasta:
 1. Rahasto luo EU:hun tulonsiirtomekanismin (kielletty SEUT:n artiklassa 125).
 2. Jos rahasto hyväksytään, siitä tulee EU-laki, mistä irtautuminen on todella hankalaa.
- » Saksassa Demarit ja EKP vaativat jo rahaston ja EU-velan muuttamista pysyväksi tulonsiirtomekanismiksi.

- » Rahastossa EI OLE kyse vientimme pelastamisesta, elvytyksestä tai talouskriisin ehkäisemisestä.
- » Siinä on kyse pysyvän EU-tulonsiirtomekanismin (fiskaaliunionin) luomisesta, jolla talouseroja tasataan jäsenmaiden, etenkin euromaiden välillä.

Rahasto muuttaa EU:n tulonsiirtounioniksi!

... eikä sieltä pääse pois

- » Missään ei ole puhuttu siitä, miten rahastosta pääsee pois, jos emme halua olla enää maksajina rahaston todennäköisissä tulevilla ”elvytysoperaatioissa” (tulonsiirroissa).
- » Syy vaikenemiseen on selvä: rahastosta saattaa olla mahdotonta irtaantua.

- » Rahastossa meistä tulee käytännössä EU:n budjetin ja velan takaajia.
- » Rahasto luodaan EU-lainsäädännöllä, joten siitä tulee pysyvä osa EU:ta.
- » On täysin epärealistista olettaa, että rahastoa ei käytettäisi uudestaan.
- » Espanja, Portugali ja Italia ovat jo ilmoittaneet, että eivät hae rahastosta muuta kuin avustuksia!
 - EKP on uhannut rajoittaa sellaisten maiden velkakirjaostoja, jotka eivät ota EU:n lainaa!

On mahdollista, että ainoa keino irtautua rahaston kautta tapahtuvista lisämaksuista on erota EU:sta!

On mahdollista, että tämäkään ei riitä vaan meidän pitäisi julistautua maksukyvyttömäksi!

Kokonaisvastuut ja sosiaaliturvan alasajo

- » Jos EU kasvattaa rahastoa 4000-5000 miljardiin euroon, sillä kyettäisiin ehkä rajoittamaan talouskriisin vaikutuksia Euroopassa ja siten myös Suomessa.
- » Mikä olisi sen hinta?
- » Suomen maksuosuus (maksut + takuut) kasvaisivat nykyisestä noin 13 miljardista eurosta 70 – 80 miljardiin euroon.
- » Suomen ”piilotetut” yhteisvastuut, Euroopan vakausmekanismin, EKP:n ja TARGET2 maksujärjestelmän kautta, ovat jo tällä hetkellä yli 100 miljardia euroa, mutta nämä ovat vakuudellisia.

Suomen EU:n kokonaisvastuut voivat rahaston myötä kasvaa lähes 200 miljardiin euroon!

- » Tämä tietäisi valtavaa lisäverotaakkaa yrityksillemme ja kotitalouksillemme.
- » Hyvinvointivaltiomme tuskin kestäisi sitä. Sosiaaliturva- ja eläkejärjestelmiämme pitäisi leikata dramaattisesti. Köyhyys räjähtäisi.
- » Valtionvelkamme on noin 124 miljardia euroa, ja se kasvaa pelottavaa vauhti.
 - Suomen BKT vuonna 2019: 240 miljardia euroa. Valtiomme vuotuinen budjetti on (tasapainossa) reilut 50 miljardia euroa.

Italian taloudelliset vastuut

- » Vuonna 2019, ulkomaiset pankeilla oli Italian valtionvelkaa yli 450 miljardin euron edestä. Ulkomaalaisilla investointirahastoilla oli Italian velkapapereita noin 300 mrd. euron edestä.
- » Italian TARGET2 maksujärjestelmävelat olivat elokuussa noin 522 miljardia.
- » EKP:n suoria Italian valtion velkaomistuksia on vaikea arvioida, mutta ne ovat tod.näk. luokkaa 50-100 miljardia.
- » Ranskan pankeilla on huomattava yli 400 miljardin altistus Italian (yksityiseen ja julkiseen) velkaan. Saksallakin yli 150 miljardia.

Entä jos Italia eroaa eurosta?

- » Jos Italian eroaa, se jättää varmasti osan veloistaan maksatta.
- » Saksa ja Ranska joutuisivat pääomittamaan pankkejaan.
- » EKP:n mahdolliset tappiot katettaisiin Euroopan keskuspankkijärjestelmän sisällä (SP:n osuus maksimissaan olisi noin 700 miljoonaa).
- » TARGET2 vastuut on poliittinen kysymys. Jos Italia haluaisi pysyä maksujärjestelmässä, mikä on todennäköistä, tappioita tuskin syntyisi, vaan asiasta erotilanteessa sovittaisiin poliittisesti.
- » Jos Italia eroaisi TARGET2:sta, ja jos kaikki sen TARGET2 velkojen vakuutena olevat arvopaperit olisivat arvottomia (mikä on äärimmäisen epätodennäköistä), Suomen maksuosuus olisi maksimissaan 8 miljardia.

- » Jos muita myös maita eroaisi, tappiot luonnollisesti kasvaisivat.

MIHIN TÄSTÄ?

Maailman (ja Suomen) talousnäkymät eivät ole hyvät

Quarter	USA	Eurozone	Finland
2020	-2.4	-7	-8.0
2021	-8.4	-9.7	-13
2022	-9.4	-13	-14
2023	0.6	-3.9	0.2
2024	3.4	2.6	5.7

Maailmantalous on "done".

- » Maailmassa on enemmän velkaa kuin koskaan. Yritykset ja valtiot ovat erittäin velkaantuneita.
- » Talouskriisi on globaali (eikä se johdu pelkästään koronasta).
 - Yhdysvalloissa suuryritysten konkurssit (Chapter 11) ovat kaikkien aikojen huipussaan ennätysellisestä elvytyksestä huolimatta.
 - Kiina on käynnistänyt valtavan velkaelvytysoperaation jo ennestään ennätysellisen velkaantuneessa taloudessaan.
 - Japanin ja Etelä-Korean vientiteollisuudet sukeltavat edelleen.
 - Koronaviruksen toinen aalto on painanut Euroopan taloudet takaisin sukellukseen.
 - Hauras globaali rahoitusjärjestelmä horjuu valtavan velkataakan alla.
- » Keskuspankkien rahapoliittinen elvytys on saavuttanut uudet pelottavat mittasuhteet.
- » Maailmassa ei ole muuta elvytysvaraa kuin "setelirahoitus".

EU:n rahasto loisi uuden velkatason, mutta ei korjaisi mitään!

Rahasto voi kääntää kansat toisiaan vastaan

- » Rahasto yrittää korjata euron (ei EU:n) ongelmia.
- » Käytännössä rahastossa onkin kyse Italian ja muiden heikompien maiden lahjomisesta pysymään eurossa (luomalla tulonsiirtomekanismi).
- » Jos Italia saa tämän lahjuksen, lopettaako se lisärahan vaatimisen?
 - Yhdysvalloista luotiin tulonsiirtounioni 1930-luvun lamassa. Sen jälkeen toisista osavaltioista tuli pysyviä liittovaltion tuen saajia ja toisista maksajia.
- » Entä jos EU ei jossain vaiheessa suostu maksamaan Italialle lisää?
- » Italia on saanut rahat, joten miksi se jäisi maksamaan niitä takaisin?
- » Italian EU-ero lisäisi muiden maiden maksutaakka huomattavasti. Jäisivätkö muut maat EU:hun.
- » **Rahasto voi toteutuessaan tuhota koko EU:n.**
 - Olisi myös hyvä muistella, miten Euroopan maat ovat historiassa perineet toisiltaan velkoja.

Rahasto voidaan kaataa Suomessa!

- » Eduskuntamme ei ole vielä hyväksynyt rahastoa, ja sen EU-tason ratifiointi vaatii kaikkien jäsenmaiden parlamenttien hyväksynnän.
- » Rahasto voidaan kaataa Suomessa!
- » Kapina rahastoa vastaan elää muissakin maissa, koska hyvin harva EU:n nettomaksajamaista haluaa tulonsiirtounioniin kattamaan eteläisten jäsenmaiden menoja.
- » Poliitikot ovat kuitenkin täysin jäätyneet! Heillä ei ole rohkeutta nousta puolustamaan omia kansalaisiin, eikä Eurooppaa.

Suomen on johdettava tietä kaatamalla elvyttämätön ja Suomelle sekä Euroopalla turmiollinen ”elpymisrahasto”!

Toimittanut Vesa Kanninen

Euron tulevaisuus

SUOMEN VAIHTOEHDOT

libera

KIITOS!